

[Transcript] DS Vandaag / Ook ons voedsel vernietigt het Amazonewoud

Dit is Vandaag, de dagelijks podcast van de standaard. Ik ben Alexander Lippenveld. Voor we aan de podcast beginnen nog even deze boodschap. De standaard heeft een gloednieuwe news app. Wil je meer verhalen achter de feiten, betrouwbare informatie, maar ook inspiratie, lees dan elke dag onze uitgebreide journalistiek in de nieuwe news app van de standaard. Download nu DSNews in jouw appstool. Iedereen zegt dat hij de Amazonen het grootste regenbouw ter wereld wil redden, maar dat leidt nog steeds zwaar onder de houtkap. In de plaats komen sojaplantages, want brasiliaanse soja is krachtvoer voor varkens, kippen en koeien

die wij graag eten bij het avondmaal. Ook in Gent belandt soja uit het voormalige regenbouw. Hoe erg is de situatie ter plaatse?

Iner en Son, journalist bij onze krant. Jij bent naar Brasilië geweest. Dat klinkt tof, maar een echt plezierijsje was het niet. Nee, ik ben naar het Amazonenwout geweest, in het kader van een onderzoek naar de aanvoeroute van soja, vanuit Brasilië naar België. En ik was daar te gast bij de Mundo Rucu. De Mundo Rucu zijn een inheemse gemeenschap die specifiek leven in de buurt van de Amazonen rivier, niet zo heel ver van het stadje Santarém, diep in het regenwout, waar ook de Tapagois rivier in de Amazonen stront. Het zeer idyllische plek. Als je daar smorgens wakker wordt in een dorp van die Mundo Rucu, dan is dat echt het beeld dat je daarvan hebt. Je hoort apen die om 6 uur smorgens de dorp wekken, die voorageren in de bomen rond de

huizen. Je hoort een zandapijd van vogels. Dus als je van niet beter weet, dan zit je daar echt in de Amazonen idyllen. Ja, maar die gemeenschap staat heel zwaar onder druk. Die Mundo Rucu. Ja, want als je daar vijf minuten uit de dorp rijdt, dan begint de miserie, dan zie je dat het regenwout rond hun dorp, rond hun huizen, is omgehaakt. Omgekapt, ik ben daar geweest en ik heb daar ook gezien hoe heel recent regenwout is omgelegd en dat is vrij gruwelijk beeld. Je ziet daar als de donten van bomen als luciferstokjes door elkaar liggen, grote stukken op amper 300 meter van het dorp Pariquas, waar verschillende velden zijn ontbost. Bomen en rijen ook klaar liggen om opgebrand te worden. Dat is de verantwoordelijkheid van sojaproductanten in het geval. Dat zijn sojaboeren,

grote, machtige families, de marashins bijvoorbeeld, of de ruwarus. Zijn sojaboeren die vanuit het zuiden van Brazilië migreren naar het noorden, naar het regenwout, daar gebied roven van inheemse bevolking. Dat kan, want die mensen hebben geen officiële landtitels op hun gebied. Zojaboeren kunnen gemakkelijk aan landtitels graken, registreren die grond of in het landregister, dat gaat daar allemaal vrij gemakkelijk, zetten hun poot op die grond en ontbossen. Ze koloniseren het land van die mensen. Dat zorgt voor immense spanningen. Die Munuruku worden continu bedreigd door

pistoleiros, vormannen van de producenten en gewapende vormannen. Die Munuruku worden ook bedreigd in hun manier van leven. Ze leven eigenlijk in en van het bos. Ze jagen op wilde zwijnen op kleine zoogdieren, ze vissen daar in de rivieren, ze voorageren zelf, ze halen fruit uit het bos, ze hebben ook zelf op hun eigen gronden, hebben ze fruitbomen. Die manier van leven gaat kapot. Je ziet een enorme spanning waarbij bos en inheemse gemeenschap verdrukt wordt door grootschalige sojaplantaars.

Waarom trekken die soja-producenten dan naar daar vanuit het zijde, naar het noorden?

Ja, het is niet toevallig dat ze daar in die regio terecht komen, want ik sprak u over Santerrem.

[Transcript] DS Vandaag / Ook ons voedsel vernietigt het Amazonewoud

Dat is een stad die aan de oevers van de Amazonen ligt, die is niet zo heel ver van het Munuruku-gebied.

Die stad Santerrem, daar heeft Cargill, dat is de Amerikaanse multinational, die ook de grootste sojahandelaar ter wereld is, 20 jaar geleden een grote exportterminal voor soja gebouwd.

Aan de oevers van de Amazonen rivier in Santerrem, voorheen werd soja die uit de Amazonen, en vooral uit de soja-staat Mato Grosso, werd geoogd, werd afgevoerd naar de soja-havens meer de Oosten en de Zuiden in Brazilië. Dan moesten trucks duizenden kilometer soms rijden met die sojabonen naar die havens, die daar al lang zijn. Wat hebben ze gedaan?

Twars door het regenwoud loopt een soja-highway, een snelweg, de BR163, aan de kop van die snelweg,

die eindigt aan de Amazonen rivier. Hebben ze een terminal gebouwd,

waardoor ze de route naar Europa en Azië met een paar duizend kilometers kon inkorten.

Ja, veel dichter.

Ja, en dus dan kunnen ze natuurlijk veel efficiënter, veel goedkoper.

Ja, want vergeet je niet, een paar duizend kilometer, dat gaat over een aantal dagen minder varen, dat betekent enorm veel verschil in kostprijs. En wat je dan hebt gezien,

met de komst van Cargill, zijn ook de sojaboren gekomen. Cargill, die exporttermine heeft gewerkt als een magneet op producenten die vanuit het zuiden van Brazilië of vanuit het zuiden van het regenwoud

naar het noorden getrokken zijn, naar die regio waar de Monderoek hoe leven, nog een toen vrij ongerept deel van het regenwoud. Maar als je dat je ziet, ook op satellietbeelden, dan zie je dat er tussen 2003 en nu een enorme kaalslag is geweest.

Ja, je sprak met Manuel, dat is één van de Monderoekhoes, samen met een toekomst. En hij vertelt dat de impact van de komst van Cargill toch wel heel erg groot is.

Dus hij vertelt dat de komst van de Monderoekhoes ook heel erg groot is.

Dus hij vertelt voor het gebouw, het begint in de 90's. Maar sinds 2020

volgens Manuel zijn voedselproducenten, supermarkten en consumenten verantwoordelijk voor de ontbossing van de Amazone. En vormen zij mee de bedreiging voor de manier van leven van de Monderoekhoe.

We voelden dat de bedreiging niet alleen door de Braziliëse regio, maar ook door andere landen, regio's die de soi van de konflikteren uitkwinden.

Er waren niet meer markten of mensen in de soi geïnteresseerd, en ook de markten om bestemming te zetten. Het zou niet nodig zijn voor de voorstaat, voor de plekken en om onze leven te verstaan. Dat is de deur en de Amazone deur.

Zoja is een zogenaamde wonderboom, dat is krachtvoer voor al dieren, voor vee.

Zoja zit vermengd in het voeder van onze kippen, varkens en koeien, waardoor ze heel snel groeien.

Zoja wordt vermengd in veevoeder, is daar een bepaald percentage van, maar dat is het onderdeel in het voeder dat ervoor zorgt dat kippen plofkippen worden. Heel snel kunnen groeien. Op vijf weken tijd slachtrijp zijn bijvoorbeeld. Wat zie je dan? Die dieren eten die zoja, vervolgens eten wij die dieren of eten wij de producten van hun melk, waardoor die zoja ingebed in onze voedselketen terecht komt. En vooral het duidelijkheid, de soja die in tofu zit bijvoorbeeld of in veggieburgers, dat is meestal Europese soja. Die komt niet uit Brazilië.

Ja, oké, goed. Je zei het al, er wordt nu massaal onbos, dus in het noorden van Brazilië, ik dacht dat dat niet mocht, onbossen voor soja teelt. Waren daar geen maatregelen tegen?

[Transcript] DS Vandaag / Ook ons voedsel vernietigt het Amazonewoud

Ja, er is het fameuse soja moratorium dat vrijwillig is afgesloten door de producenten, de traders, de grote soja handelaren en de NGO-wereld. En die hebben toen beslist dat er geen soja meer verhandeld zou worden, afkomstig uit Veldem, die na 2008 zijn onbost. 2008, oké. Dus heel geleden eigenlijk. Als je bedenkt, sinds 2008 zou het probleem dus moeten opgelost zijn. En aanvankelijk heeft dat moratorium ook wel goed gewerkt. Dat was in de tijd dat Lula, president Lula, zijn eerste, zijn eerste regeerperiode zat, die heeft dat ook vrij goed afgedwongen. En je zag ook dat de onbossing in de Amazonen toen met ruim 80 procent verminderd is. Oké, ja. Dus heel veel minder. Er was nog veel illegale onbossing, natuurlijk, maar toch, de grote kaalslag was een beetje voorbij. Maar na dat Lula in 2011 gestopt is, hebben zij nog volgers het wat laten hangen. Die zijn veel minder strikt geweest. En zeker dan Jair Bolsonaro, de president die vormeel zei, de Amazon is open for business. Ja, die heeft alle remmen losgelaten, heeft de onbossers weer vrij spel gegeven. En onder Bolsonaro is de onbossing weer gigantisch de lucht ingegaan. De cijfers, hoe spreek ik daarover, verdubbeling, de pieken, grote pieken. Dus ja, niet iedereen houdt zich aan dat moratorium. Er wordt absoluut nog onbost in de Amazonen. En die soja gaat ergens naartoe, natuurlijk. Ook naar ons?

Ja, ook naar ons. En dat was eigenlijk een beetje het opzet van mijn onderzoek. Ik heb proberen na te gaan of de soja waarvoor het Amazonewoud wordt omgelegd, het Amazonewoud, dat op een cruciaal kant op hun staat, daarover zullen we het nog wel hebben, zijn wij daarmee verantwoordelijk voor. Want vormeel heeft niemand iets te maken met Amazonensoja. Dus de grote handelaars beweren dat zij die niet verhandelen, ze zich houden het moratorium, onze supermarkt, onze veevoederindustrie. Iedereen zegt nee, wij willen dat niet en wij kopen dat ook niet. We zijn daar zeker van. Maar als je dan die aanvoerketen onderzoekt, dan blijkt dat het niet waar is, dat er wel soja maar hier komt. En dus heel specifiek heb ik dan kunnen aantonen dat de soja die geteeld wordt op die velden waarvoor de Mundo Ruku, waarover we het hadden, bedreigd worden, van de onder andere die producenten waar ik over sprak, de Marashins, de Rouarous, dat die soja in Gent terechtkomt, waar Cargill, Cargill van de Terminal ook een grote crusher heeft, een fabriek waar sojabonen geplet worden. Dat moet om die te verwerken. Tot veevoeder worden verwerkt. En niet verwerkt, maar waar de sojabonen gekrushed worden tot mail en olie. En mail gaat naar de veevoerders. Hoe zit dat dan juist? Dus die soja van die velden in het leefgebied van de Mundo Ruku wordt opgekocht door Cargill. Dat is iets waar je kon halen uit databanken, maar wat Cargill aanvankelijk ontkent. Maar ze hebben mij nu ook toegegeven dat ze bij twee van die drie producenten effectief soja kopen. Dus die soja wordt opgekocht door Cargill en dan blijkt ook dat die Terminal in Santarém, die exporthaven in Santarém, een belangrijke rol speelt in de handel van soja tussen Brazilië en België. Dus wij kopen soja uit andere delen van Brazilië, die vrij oké zijn. Wij kopen ook soja van uit andere havens in het Amazonengebied. Maar specifiek die Terminal, die van Cargill is, speelt een belangrijke rol. Als je de scheepsdocumenten bekijkt van soja tussen Brazilië en België, zie je toch heel vaak verscheepingen terugkomen

[Transcript] DS Vandaag / Ook ons voedsel vernietigt het Amazonewoud

tussen die Terminal in Santarém en Gent, waar Cargill dus een krusje heeft. Ik heb een aantal van die schepen ook kunnen traceen, kunnen volgen en dan zie je ook hoe die varen, hoe lang ze waar blijven liggen en dat effectief een bepaald schip, de Talia, in dit geval een bepaald vorig jaar naar Gent gevaren is met ruim 57.000 ton bonen in het ruim en daar een aantal dagen vooranker is gegaan en leeg weer vertrokken. Want dat is ook zo, als je daar Cargill mee confronteert, aanvankelijk beweren zij wij crushen geen soja in Gent, tot je dan met een meer concrete bewijs komt en dan zeg je oh ja oké, we crushen wel soja in Gent, dus het is altijd, je moet er echt de hand op kunnen leggen. En heb je enig idee hoeveel van die soja van die Moone Ruko dat er in Gent

belandt? Ja nee, dat is natuurlijk het moeilijke. Soja is een bulk product, dus die bonen komen van een veld, gaan met trucks naar een silo, worden daar allemaal op één hoop gegooid en gaan dan vervolgens

in het ruim van een schip en komen naar ons. Hoeveel precies, dat kan je nooit zeggen, ik kan zelfs ook niet 100% zeker zeggen dat het die bonen zijn van dat veld die ook effectief in onze voederbakken van onze dieren terechtgekomen zijn. We kunnen het niet uitsluiten. Vermits al die soja op één hoop gegooid wordt in die silo's, in een aanvoerketes wordt er een gesproken in termen van besmetting, dus die hele hoop is besmet. Of het nu dat boontje is dat in China is uitgekomen of uiteindelijk in Gent dat weet je niet, maar er zijn substantiële volumes verhandeld en we weten bijvoorbeeld al zeker dat ons land vorig jaar net geen 14.000 ton soja heeft ingevoerd uit de gemeente

Santarém, waar dus het leefgebied van de moeder oog ligt. En komt dat bedrijf Cargill daar zomaar mee

weg dat dit gebeurt? Het probleem natuurlijk met Cargill is dat het een enorm machtig bedrijf is. Ik zei daar net een van de grootste grana handelaren, dus er zijn vier bedrijven die de wereld handel in grana beheersen. Cargill is daar één van, is ook de grootste, maar dat is een privébedrijf, letterlijk in de zin van niet beursgenoteerd. Ze zijn het grootste bedrijven in de VES dat nog in private handen is. En niet beursgenoteerd, dus niet transparant. Ze hoeven helemaal geen inzage te geven en die soja-aanvoerketen staat er ook onbekend om zeer ondoorzichtig te zijn. Het is heel moeilijk om daar de hand op te leggen. Zij houden daar liever ook zo bedekt mogelijk. Wat we wel weten, het is

een heel machtig bedrijf. Cargill heeft in 2020, 2021 toen de voedselprijzen zijn beginnes stijgen, ook met corona enzovoort. Hebben zij een netto-winst gemaakt van 5 miljard dollar, de grootste in hun

toen 157-jarige bestaan. Winst die dan dus helemaal naar die familiale aandeelhoudersvloed waarvan sommige

tot de rijkste van Amerika behoren. Maar komen ze er zomaar mee weg? Nee, want vrij indrukwekkend is nu

dat zij begin mij door de NGO Client Earth voor het eerst zijn aangeklaagd, dus in de VS voor de rechtbank gedacht, net wegens de gebrekkige monitoring van hun aanvoerketes. Client Earth heeft dat in

detail onderzocht en is tot de vaststelling gekomen dat Cargill nog steeds vervuilde aanvoerketes heeft

en helemaal niet kan waremaken de claim dat zij zich aan het moratorium houden. En Client Earth heeft

dat onderzocht om het voor de rechtbank te kunnen brengen, dus hij is er vrij zeker van een stuk ook.

Ja, het blijft ergens toch verwonderlijk dat dit nog gebeurt, de ene onze supermarkt te beweren, dat alle producten tegenwoordig redelijk schoon zijn. Er zijn eco-labels van die dingen, dat botst wel helemaal. Ja, ik heb alle supermarkten, of de meeste supermarkten, er toch ook over aangesproken en ook de veevoederbedrijven. En inderdaad, ze zijn zich heel hard bewust van de problematiek. Ze claimen ook echt dat er geen ontbossing in hun rijke licht, als je het zo wil zeggen. En als je dan vraagt, hoe kunnen jullie dat zo zeker zijn? Hoe kunnen jullie ons dat garanteren? En dan verwijzen

ze altijd naar certificaten. Dus de supermarkten en de veevoedersector in België, die werken met certificaten, die moeten bewijzen dat die soja ontbossings- en conflictvrij is. Alleen, als je dat dan eens goed bekijkt, de certificaten, dat is eigenlijk een systeem van credits. Dus die supermarkten

en die veevoederbedrijven kopen credits in een soort virtueel boekhoudkundig systeem, waarbij zij ter waarde van de volume soja, die zij aankopen of die in hun producten in hun rijke zit. Dus in gebet, zoals ik daar net zei, in melk, in juggertjes, in hamburgers, in kippenboutjes, zitten altijd deeltjes soja. Voor dat aandeel kopen zij certificaten waarmee boeren in Brazilië worden betaald om geen bos om te hakken, om duurzaam te werken. Maar natuurlijk, dat gaat niet over de soja die bij ons binnenkomt. Dat zijn geen gescheide stromen. Dat gaat over mensen betalen in Brazilië, zoals je bijvoorbeeld ook compensaties kan doen als je vliegt, waarbij je je eigen CO2 compenseert door een bosgeroemde plan. Of zoals die uitstootrechten die verhandeld worden. Zoals

de groene stroomcertificaten zoeken. Dus een beetje dat soort systeem. Dus zij kopen, ze betalen daarvoor, maar dat garandeert nog niet dat de soja die bij ons op de markt komt ontbossingsvrij

is. Dat kunnen ze ons niet garanderen. Straks hebben we het over het Amazonewoud zelf en hoe de ontbossing daar heel zware toeslaat, maar eerst gaan we even uit voor reclame.

Inne, je vertelde hoe er nog altijd regenwoord wordt gekapt om meer soja te kunnen produceren. Vertel nog eens waarom dat regenwoord zo belangrijk is voor ons.

Het regenwoord is niet alleen leuk om eens naartoe te gaan en is heel fijn voor Brazilianen natuurlijk

dat ze dat wilden hebben. Maar het is ook zoals men vaak zegt, een van de longen van de wereld van deze planeet. Het is een essentieel ecosysteem. Om te beginnen moet je het regenwoord zien als een immens koelstof vat. Bomen doen aan fotosynthese, nemen CO2 uit de lucht en maken daar bio massa van.

En die stokkeren op die manier koelstof in hun wortels, in hun takken, in het bladeren.

In het regenwoord gaat dat over 123 miljard ton koelstof. Dat is immens veel. Die daarin gestokkeerd

zit. En bovendien, ook heel belangrijk, het regenwoord. Recycleert zijn eigen regen. Een regen druppel die valt in het regenwoord wordt tot vijf keer opnieuw gerecycloerd in dat woord waarbij bomen dat water opstuwten. Het verdamt, het valt een beetje verder neer. Het wordt weer opgestuurd.

Het is een hele cyclus, een heel uniek systeem waarbij het zijn eigen regen genereert, maar ook de vliegende rivieren zijn dat die over dat woord gaan, die ook een deel van het land en van

verder in Zuid-Amerika beregenen. Dus dat het regenwoord essentieel is om koelstof uit de atmosfeer te halen, maar ook voor het regensysteem in Brazilië en een groot stuk daar buiten. Nu goed, de alarmbellen daarover luiden al langer. Maar als ik het goed heb, dan is 18% van het regenwoord gekapt. Dat is natuurlijk veel, maar dat lijkt me nog niet kritisch. Of is dat wel zo? Ja, uiteraard is het kritisch. Maar als je natuurlijk vanuit de lucht naar het regenwoord kijkt op satellietbeelden, dan zou je zeggen, ja, oeh, er is toch nog wel heel veel wel nog. Het is groen. Je ziet een immense groene massa. Als je trouwens over het regenwoord vliegt ook onwaarschijnlijk. Je ziet zeeën van groen. Prachtig. Dus je denkt dan toch, ja, valt eigenlijk allemaal precies nog wel mee vanuit de lucht gezien. Maar zo werkt het helaas niet. Als je zegt, ja, 18% is omgehakt van het regenwoord, dan moet je beseffen dat het regenwoord, het werkt eigenlijk met kantelpunt. De zogenaamde tipping points en wetenschappers, zoals de bekende Brazilië- wetenschapper Carlos Nobrey en zijn Amerikaanse collega Thomas Lovejoy, die hebben berekend dat het kantelpunt waarop het regenwoord verdwijnt zichzelf niet meer in stand kan houden, wat ik daar net zei, dat hele regensysteem, waarbij het bos van binnenuit implodeert, ligt op 20 à 25% ontbossing. Dus als je een vierde of een vijfde uit dat bos uithaalt, krijg je een gatenkaas in dat bos waar langs wind binnen kan, zond binnen kan, branden, bosbranden van sojaboeren die velden afplanten. Ik krijg corridors waar langs die branden toch het bos binnen raken, waardoor de bomen die daar zijn, de bestaande bomen degraderen. Aangetast door die branden, er komen andere minderwaardige bomen, snelgroeïende pioniers in de plaats, het bos in zijn geheel verswakt. En dus dat is niet zwartwit. Het is niet zo dat het regenwatero is of niet. Er is een kantelpunt vanaf welk moment dat dat hele ecosysteem dat ik daar net beschreef van regengenererend systeem uit elkaar valt. En dat het te weinig bos nog over is om zichzelf in stand te houden. En daar zijn we bijna. Ja, daar zijn we bijna. Dus het probleem is ook opnieuw daar dat ook dat niet zo zwartwit is. Dus die drempel van 20, 25 procent, daar zijn we bijna, verenmits we aan 18 procent zitten. Maar nu hebben Amazone onderzoekers ook ontdekt dat dat ter sterende bos er ook niet zo goed aan toe is. Op satellietbeelden denk je check regenwout, maar als je dat wout onderzoekt en ik ben dan bij onderzoekers geweest die daarmee bezig zijn, dan blijkt dat dat gedegradeerd regenwout is. Dat is dan eigenlijk minderwaardig, dat zijn geen eeuwen oude bomen meer. In de plaats zijn andere bomen gekomen. Bijvoorbeeld bomen die op vier jaar tijd een omtrek krijgen van 20 centimeter, waar een echte boom van het regenwout daar vier eeuwen over doet. En die bomen bevatten veel minder koelstof. Dus de voorgaden aan koelstof in dat bos zijn heel drastisch aan het kelderen. Ook in het bos dat er volgens de satellietbeelden nog is. In de krant afgelopen zaterdag schreef je dat regenwout niet meer dat koelstof fat is zoals je daar net zei, maar eigenlijk een bron van koelstof geworden is. Ja, dat is eigenlijk vrij dramatisch nieuws. Eén van die wetenschappers, van die Braziliëse topwetenschappers waarmee ik in contact ben geweest voor het onderzoek. Luciana Gatti heeft dat met een heel team waarom er ook Carlos

[Transcript] DS Vandaag / Ook ons voedsel vernietigt het Amazonewoud

Nobrey uitgezocht. Dus Gatti had al in 2021 een 20-baanbrekend onderzoek gepubliceerd waarin zij had bewezen dat delen van het regenwoud meer CO₂-uithade me dan opnemen. En dat bleek vooral de sterkste ontbosterdeelen te zijn. In het oosten van het regenwoud waar de soja en de veeteelt al het vers was opgerukt, dat die delen meer CO₂ afgeven dan opnemen. Dat gaat dan over het hele bekken. Niet die bomen aan zich, maar dus het bekken, de wegen erom, de dorpen, de steden.

En dat komt doordat die bomen gaan verdwijnen, maar ook zoals ik daar net zei, degraderen. Dus ik kreeg een soort decompositie. Dus die oude bomen gaan dood, vallen om, worden deels opgebrand of verteren gewoon. En die CO₂ die daarin zit opgestapeld, komt vrij. Zo ademt het bos CO₂ uit. Wat is er nu gebeurd? Luciana Gatti en haar team hebben bekeken wat er gebeurd is onder de eerste jaren van Bolsonaro. En ze hebben gezien dat het in de eerste twee jaren het hele regenwoud nu,

het hele Amazonen bekken, een bron van koolstof geworden is. Dus het bos is meer aan het sterven dan dat het nog groeit. En dat bewijst eigenlijk dat we aan dat kantelpunt, of gekomen zijn waarbij het regenwoud van binnenuit aan het sterven is. De groene long is een asthmapatiënt geworden of zo. Het woud is echt aan het sterven. Zoals zij het zegt, ik kan nu zeggen als je daar met wetenschappers

bent of praat met die mensen die zijn compleet wanhopig, want dat is hun onderzoeksdomijn. Ze zien voornemen in hun databanken gebeuren waar al heel lang voor wordt gewaarschuwd, dat het regenwoud

kan instorten. En dat is eigenlijk wat je nu ziet gebeuren. Dat klinkt wel echt niet goed in, valt het nog te redden op een manier of niet? Ja, dat is natuurlijk de ultieme vraag. Dat is ook de vraag die ik aan al die wetenschappers heb gesteld. Vooral het duidelijk, die mensen zelf worden depressief van hun eigen resultaten. Die Rochana Gatti, waar ik het net over had, die is echt depressief

geweest. Ik kon ook eerst niet geloven dat de resultaten klopten. Ze heeft op allerlei manieren opnieuw gedaan, telkens opnieuw bekeken, ben ik wel juist. Dus ja, het is vreselijk, maar er is ook discussie over of het nog te redden valt onder die wetenschappers. Vele beweren van ja, je kunt het woud herstellen. Of het woud zal zichzelf herstellen. Als een mens eraf blijft, zullen die oude bomen teruggroeien. Zal dat er spronkelijke regenwoud zich kunnen herstellen. Dat is de vraag, want je

zit nu in een ander tijdperk. We zitten nu in een tijdperk met klimaatverandering. Waarbij je kunt afvragen, zijn de omstandigheden er nog voor het regenwoud om te evolueren, zoals het honderden

jaren geleden heeft gedaan. Maar je mag het nooit opgeven. Je moet als wetenschapper ook blijven geloven dat dit wel te redden valt. En de boodschap is vooral, we moeten gewoon nu stoppen. Elke boom die

nu nog wordt omgehakt, is er geen teveel. En zijn er initiatieven om die kap gewoon radicaal te stoppen?

Ja, dat is dan toch het positieve in dit verhaal. Europa heeft nu eindelijk na tien jaar onderhandelende

lobbyen een wet aangenomen, kort geleden de wet tegen ontbossing. Waarbij dus Europa zegt dat van

zes producten zoals kakaopalmoli, rundsvlees, maar dus ook soja, gegarandeerd moet zijn voor die

[Transcript] DS Vandaag / Ook ons voedsel vernietigt het Amazonewoud

op de

Europese markt binnenkomen dat er niet voor ontbost is. En het hele ding is, dit is geen vrijwillig engagement niet meer van de industrie. Dit is eerst zoals het moratorium, dat dus niet werkt. Dit is echt harde wetgeving. En Europa vraagt dat handelaars bewijzen met documenten, met satellietbeelden,

dat vanwaar de soja komt, want bedrijven als Cargill zullen moeten tonen bij wie ze de soja hebben gekocht. Ze moeten daar helemaal transparent over zijn vanaf nu of de soja komt, onze markt niet meer

op. En ze zullen moeten bewijzen met satellietbeelden dat daar niet voor ontbost geweest is op die velden.

Dus die wet die Europa heeft gestemd en nu heeft goed gekeurd, dat zou kunnen een game changer zijn.

Als zij goed wordt afgedwongen, dat is natuurlijk altijd nog een andere vraag. Maar als we dit goed kunnen uitvoeren, dan kan dit wel voor de Amazone althans een groot verschil maken.

Laat ons hopen dat het nog niet te laat is. Ina Rensson, dankjewel. Graag gedaan.

Dit was vandaag de dagelijks podcast van de standaard. Bedankt voor het luisteren. Volgens ons op Spotify, Apple podcast of Eenderwijk ander podcast platform. In onze gratis FDS podcast kan je

niet alleen ons werk beluisteren, maar ook de beste podcast tips terugvinden. Alle credits van de podcast die je netwoordde, vind je op standaard.be, schijnenstreep podcast. Reageren kan via podcast

at standaard.be. Morgen zijn we opnieuw.